



Enheten för överklaganden  
Linda Bellucci Feijen

Nacka Miljövårdsråd  
c/o Jan Åman  
Plommongatan 9  
138 31 Älta

## Överklagande av beslut att meddela dispens från strandskyddsbestämmelserna för nätstation på fastighet Skarpnäs 1:83 i Nacka kommun

### Beslut

Länsstyrelsen avslår överklagandet.

### Bakgrund

**Miljö- och stadsbyggnadsnämndens myndighetsutskott i Nacka kommun** (nämnden) beslutade den 17 oktober 2018, dnr. M 2018-001419, att bevilja dispens från strandskyddsbestämmelser för uppförande av ny nätstation på fastigheten Skarpnäs 1:83. Vidare beslutades att den mark som får tas i anspråk är den yta som byggnaden upptar på marken samt eventuell tillfartsväg till anläggningen som behövs för underhållsarbeten.

Beslutet är fattat med stöd av 7 kap 18 b § miljöbalken, 18 c § punkt 4 och 5, 18 f §, 16 kap 2 § och 26 kap 1, 3 § § miljöbalken (1998:808).

Av beslutet framgår bland annat följande. Området som ansökan avser är en del av en större fastighet och ligger ca 175 meter från vattenområdet Vittjärnen intill det detaljplanelagda Kummelbergets industriområde men utanför den detaljplanelagda delen. I översiktsplanen står att Kummelbergets industriområde även fortsättningsvis ska vara avsett för arbetsplatsområde och tekniska anläggningar. Strandskyddet gäller 300 meter från strandkanten på land och 100 meter i vattenområde. Området omfattas av inte av riksintresse enligt kapitel 3 och 4 i miljöbalken. Området omfattas ännu inte av andra områdesskydd enligt 7 kap miljöbalken men ingår i det pågående arbetet med att bilda naturreservatet Skarpnäs.

Åtgärden är dispenspliktig enligt 7 kap 15 § miljöbalken. För att få strandskyddsdispens krävs att åtgärden inte strider mot strandskyddets syften och att s.k. särskilda skäl finns. Särskilda skäl finns enligt 7 kap 18c § punkt 4 och 5 miljöbalken då strömförsörjning är en viktig samhällsfunktion som behöver upprätthållas och placeringen av stationen är beroende av tidigare ledningsdragningar i området. Området som ansökan avser är idag naturmark men ligger precis intill ett industriområde. Den yta som kommer att tas i anspråk är ca 100 kvm. Allmänhetens tillträde till platsen kommer att upphöra men då den

Datum  
2020-10-14

Beteckning  
505-49307-2018

ianspråktagna ytan ligger i direkt anslutning till en befintlig industrifastighet bedöms ändå påverkan vara acceptabel. Den nya nätstationen ska uppföras på det som idag är naturmark. Det befintliga växt och djurlivet på platsen kommer att upphöra men bedömningen är att området inte hyser så höga naturvärden att intrånget inte är acceptabelt. Åtgärden som dispensen avser bedöms därför vara förenlig med strandskyddets syften. Fri passage längs stranden enligt 7 kap 18f § miljöbalken kan säkerställas då avståndet mellan platsen som tas i anspråk och strandlinjen är ca 175 meter. Strandskyddslagstiftningen innebär en stor restriktivitet i dispensgivning i och med att strandskyddet är ett allmänt intresse som väger tungt. En inskränkning i enskilda rätt får enligt 7 kap 25 § miljöbalken samtidigt inte gå längre än vad som krävs för att tillgodose syftet med strandskyddet. Det enskilda intresset i detta fall bedöms väga tyngre än det allmänna intresset för strandskydd då påverkan bedöms som liten. Dispens från strandskyddsbestämmelserna bör därför ges.

**Nacka miljövårdsråd** (föreningen) har överklagat beslutet och yrkat att länsstyrelsen upphäver nämndens beslut. Föreningen har hänvisat till kartor där bland annat förslag på alternativa placeringar av transformatorstationen är utmärkta samt anfört följande. Föreningen anser att det är orimligt att placera en transformatorstation tvärs över en stig i strandskyddad nyckelbiotop inom område som föreslagits till naturreservat. Alternativa placeringar finns. Platsen är en nyckelbiotop enligt Skogsstyrelsen och är strandskyddad. Från bussvändplatsen centralt i Kummelbergets industriområde går en stig i en remsa naturmark norrut. När den når norra kanten av industriområdet delar den sig i två, en stig fortsätter mot Vittjärn, även kallad Trollsjön, som är en av Nackas bästa badsjöar, den andra grenen svänger av åt vänster mot Vargdalsvägen. Den föreslagna platsen skulle blockera stigen i riktning mot Vargdalsvägen, dagligen frekventerad av boende i området. Några alternativa lokaliseringar har inte redovisats. I Kummelbergets industriområde har Boo energi idag minst fyra transformatoranläggningar. Vid de båda på Skarpövägens norra sida skulle en större transformatorstation kunna inrymmas. Ett annat bra läge för en transformatorstation skulle kunna vara vid Svarvarvägens västra sida ett 20-tal meter norr om Skarpövägen (mittemot Skarpövägen 12) på rimligt avstånd söder om den stora eken, där det finns ett tillräckligt brett kommunalägt område mellan vägen och industrifastigheten på Skarpövägen 14. Öster om Svarvarvägens västra gren finns ett kommunalägt område inom detaljplanen, betydligt större än vad en transformatorstation kräver. Väster därom finns en transformatorstation utanför detaljplanelagt område, även här skulle en utbyggnad kunna äga rum. Behovet av ytterligare strömförsörjning tycks vara föranlett av att en industri som nu är under byggnad på den intilliggande fastigheten Skarpnäs 5:14, Svarvarvägen 4C. Givetvis skulle en transformator kunna placeras på denna fastighet eller möjligen på annan industrifastighet. Transformatorstationen utanför Sprängarvägen 4 är inte med i detaljplanen till skillnad mot dem på Skarpövägens norra sida. Här verkar man ha tagit ett hörn av en tilltänkt industrifastighet för att placera en transformatorstation. Den i ansökan om strandskyddsdispens angivna platsen ingick i det område som vid senaste samråd föreslogs att bilda Naturreservat Skarpnäs. Förslaget står i strid mot principerna i Nackas Grönstrukturprogram. Detta är ett

Datum  
2020-10-14

Beteckning  
505-49307-2018

exempel på när kommunen inte beaktar naturmark, entréer och stråk i kommunens grönområden. Detta gäller både detaljplanering och bygglov samt andra typer av ärenden. Förskola i Lillängskogen som skär av viktig gångväg, hunddagis vid Östervik som privatiserar väg in i Erstavik och stor transformatorstation vid Skönviksvägen som skär av gång- och cykelvägar till Nyckelvikens naturreservat. När grönområden berörs bör kommunens naturvårdsexpertis tillfrågas i tidigt skede. Gångstigar är en viktig del i grönstrukturen. Tillgängligheten till grönområdena är värdefull ur ett ekosystemtjänstperspektiv och dessa rekreativvärden ska inte förslösas.

## Motivering

*Tillämpliga lagrum m.m.*

Enligt 7 kap. 13 § miljöbalken så gäller det strandskydd vid havet och vid insjöar och vattendrag. Strandskyddet syftar enligt samma bestämmelse till att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden, och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Strandskyddet omfattar enligt 7 kap. 14 § miljöbalken land- och vattenområdet intill 100 meter från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd (strandskyddsområde).

Enligt 7 kap. 15 § miljöbalken får inom ett strandskyddsområde inte

1. nya byggnader uppföras,
2. byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras, om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt,
3. grävningsarbeten eller andra förberedelsearbeten utföras för byggnader, anläggningar eller anordningar som avses i 1 och 2, eller
4. åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

Det följer av 7 kap. 18 b § miljöbalken att kommunen i det enskilda fallet får ge dispens från förbudet i 15 §, om det finns särskilda skäl och dispensen avser något annat än det som anges i 18 a § 1 och 2.

Som särskilda skäl vid prövningen av en fråga om dispens från strandskyddet får enligt 7 kap. 18 c § miljöbalken endast beaktas om det område som dispensen avser

1. redan har tagits i anspråk på ett sätt som gör att det saknar betydelse för strandskyddets syften,
2. genom en väg, järnväg, bebyggelse, verksamhet eller annan exploatering är väl avskilt från området närmast strandlinjen,
3. behövs för en anläggning som för sin funktion måste ligga vid vattnet och behovet inte kan tillgodoses utanför området,
4. behövs för att utvidga en pågående verksamhet och utvidgningen inte kan genomföras utanför området,

Datum  
2020-10-14

Beteckning  
505-49307-2018

5. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området, eller
6. behöver tas i anspråk för att tillgodose ett annat mycket angeläget intresse.

Det anges i 7 kap. 18 f § andra stycket miljöbalken att det i ett dispensbeslut ska anges i vilken utsträckning mark får tas i anspråk som tomt eller annars användas för det avsedda ändamålet. Enligt samma bestämmelse första stycke ska ett beslut om att ge dispens från strandskyddet inte omfatta ett område som behövs för att mellan strandlinjen och byggnaderna eller anläggningarna säkerställa fri passage för allmänheten och bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet, men detta gäller inte om en sådan användning av området närmast strandlinjen är omöjlig med hänsyn till de planerade byggnadernas eller anläggningarnas funktion.

Det anges i 7 kap. 25 § miljöbalken att vid prövningen av frågor om skydd av områden enligt detta kapitel ska hänsyn även tas till enskilda intressen, och en inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på en skyddsbestämmelse i kapitlet får därför inte gå längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Det följer av 7 kap. 26 § miljöbalken att en strandskyddsdispens endast får ges om det är förenligt med strandskyddets syfte.

#### *Länsstyrelsens bedömning*

Inledningsvis kan konstateras att länsstyrelsen endast kan pröva det som omfattas av det överklagade beslutet, det vill säga huruvida dispens från strandskyddet kan medges i enlighet med ansökan. De av klaganden anförda alternativa placeringarna för nätstationen faller därför utanför ramen för länsstyrelsens prövning i aktuellt ärende.

Den aktuella ansökan avser byggnation av en nätstation om cirka 34 kvm byggnadsarea på fastigheten Skarpnäs 1:83. Dock är ytan som kommer tas i anspråk 100 kvm. Sökanden har i ansökan uppgett att nätstationen behövs för att försörja den intilliggande industrifastigheten. Placeringen av nätstationen är beroende av tidigare ledningsdragningar i området.

Åtgärden är förbjuden enligt 7 kap. 15 § miljöbalken. För att strandskyddsdispens ska kunna meddelas för åtgärden krävs att det finns särskilda skäl enligt 7 kap. 18 c § MB. Dessutom måste dispensen enligt 7 kap. 26 § MB vara förenlig med strandskyddets syfte, dvs. friluftslivet och djur- och växtliv. Bedömningen förutsätter enligt 7 kap. 25 § MB att en proportionalitetsavvägning görs.

Som särskilt skäl vid prövningen av en fråga om dispens från strandskyddet beaktas om det område som dispensen avser behöver tas i anspråk för att tillgodose ett angeläget allmänt intresse som inte kan tillgodoses utanför området (se 7 kap. 18 c § 5. miljöbalken). Exempel på åtgärder som nämns i förarbetena (prop. 2008/09:119 s. 106) är sådana som tillgodoser kommunens behov av

Datum  
2020-10-14

Beteckning  
505-49307-2018

tätortsutveckling, olika typer av infrastrukturanläggningar, anpassning av miljön för bättre tillgänglighet för funktionshindrade eller åtgärder som betingas av friluftsvård-, naturvårds-, miljö- eller kulturhistoriska intressen inom strandskyddsområdet. För att det ska vara fråga om ett angeläget allmänt intresse bör den planerade åtgärden långsiktigt ge fördelar för samhället. En förutsättning är vidare att en annan placering är omöjlig eller i varje fall orimlig för att tillgodose det angelägna allmänna intresset. Avvägningen mot områdets skyddsvärden kan i vissa fall innebära att det saknas förutsättningar för ett undantag trots att de angivna skälen finns (prop. 1997/98:45, Del 2, s. 91).

Uppförande av en nätstation kan således vara en sådan åtgärd som omfattas av bestämmelsen. För att det ska föreligga särskilda skäl krävs också att intresset inte kan tillgodoses utanför området. Av uppgifter som sökanden har lämnat och som framgår av nämndens beslut är den sökta placeringen beroende av tidigare ledningsdragningar i området. Länsstyrelsen finner inte någon anledning att betvivla dessa uppgifter och det framstår därmed inte som rimligt att kräva en annan placering av nätstationen. Det finns alltså förutsättningar att ge strandskyddsdispens med stöd av 7 kap. 18 c § punkten 5 miljöbalken.

Vidare anser länsstyrelsen att vid den intresseavvägning som ska göras måste beaktas att nätstationen är placerad i direkt anslutning till en industrifastighet och placerad ca. 175 m från strandlinjen. Oaktat vad klaganden anfört om att en promenadstig skärs av anser länsstyrelsen att påverkan på den allemansrättsliga tillgängligheten och livsvillkoren för djur- och växtlivet framstår som begränsad.

En strandskyddsdispens får i nu aktuellt ärende även anses förenlig med strandskyddets syfte att långsiktigt trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtliv på land och i vatten (7 kap. 13 och 26 §§ miljöbalken).

Fri passage i enlighet med 7 kap. 18 f § första stycket MB bedöms kunna säkerställas, då placeringen av nätstationen inte kommer påverka tillgängligheten till strandområdet.

Sammanfattningsvis anser länsstyrelsen att särskilda skäl för att meddela dispens från strandskyddet föreligger och att överklagandet därmed ska avslås.

Upplysningsvis kan följande nämnas. Klaganden har anfört att platsen är en nyckelbiotop enligt Skogsstyrelsen. Länsstyrelsen har ingen kännedom om att området skulle utgöra ett biotopskyddsområde. Om så skulle vara fallet kan det krävas en dispens enligt reglerna i 7 kap. 11 § miljöbalken.

## Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt enligt bilaga.

## Beslutande

Beslutet har fattats av jurist Linda Bellucci Feijen.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

## Så här hanterar länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på [www.lansstyrelsen.se/dataskydd](http://www.lansstyrelsen.se/dataskydd).

## Kopia till

Miljö- och byggnadsnämnden i Nacka kommun, [registrator@nacka.se](mailto:registrator@nacka.se)

# Bilaga 1

## Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen

### Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

### Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Stockholm antingen via e-post; [stockholm@lansstyrelsen.se](mailto:stockholm@lansstyrelsen.se), eller med post; Länsstyrelsen Stockholm, Box 22067, 104 22 Stockholm.

### Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades**.

### Ditt överklagande ska innehålla

- vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer,
- hur du vill att beslutet ska ändras, samt
- varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

### Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

### Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, [stockholm@lansstyrelsen.se](mailto:stockholm@lansstyrelsen.se), eller via växeltelefonnummer 010-223 10 00. Ange diarienummer 49307-2018.